

HE 194/2009 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 2 ja 10 §:n, työttömyysturvain lain 8 luvun 6 §:n ja toimeentulotuesta annetun lain 10 ja 10 a §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi kuntouttavasta työtoiminnasta annettua lakia, työttömyysturvalakia ja toimeentulotuesta annettua lakia. Esityksen mukaan kuntouttavaan työtoimintaan olisivat velvollisia osallistumaan muutkin kuin nuoret työttömät.

Esitys liittyy valtion vuoden 2010 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIAALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	3
1. Nykytila.....	3
Aktivointisuunnitelma ja kuntouttava työtoiminta	3
Työttömyys ja kuntouttavaan työtoimintaan osallistuminen	5
2. Ehdotetut muutokset	7
3. Esityksen vaikutukset	7
Taloudelliset vaikutukset	7
Vaikutukset viranomaistoimintaan.....	9
Vaikutukset asiakkaisiin	9
4. Asian valmistelu	9
5. Riippuvuus muista esityksistä.....	9
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	10
1. Lakiehdotusten perustelut	10
1.1. Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 2 ja 10 §:n muuttamisesta	10
1.2. Laki työttömyysturvalain 8 luvun 6 §:n muuttamisesta	11
1.3. Laki toimeentulotuesta annetun lain 10 ja 10 a §:n muuttamisesta	11
2. Voimaantulo	12
3. Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys.....	12
LAKIEHDOTUKSET	15
Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 2 ja 10 §:n muuttamisesta.....	15
Laki työttömyysturvalain 8 luvun 6 §:n muuttamisesta	16
Laki toimeentulotuesta annetun lain 10 ja 10 a §:n muuttamisesta.....	17
LIITE	19
RINNAKKAISTEKSTIT	19
Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 2 ja 10 §:n muuttamisesta.....	19
Laki työttömyysturvalain 8 luvun 6 §:n muuttamisesta	21
Laki toimeentulotuesta annetun lain 10 ja 10 a §:n muuttamisesta.....	22

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Aktivointisuunnitelma ja kuntouttava työtoiminta

Kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain (189/2001) tavoitteena on osana laajempaa työttömyysturvallaista (1290/2002), toimeentulotuesta annetusta laista (1412/1997) ja julkisesta työvoimapalvelusta annetusta laista (1295/2002) muodostuvaa kokonaisuutta lisätoimenpiteenä tehostaa työvoimapalveluja ja työllistymistä edistäviä aktiivitoimia pitkäaikaistyöttömyyden estämiseksi ja vähentämiseksi sekä edistää ja kannustaa pitkään työttömänä olleiden henkilöiden pääsyä avoimille työmarkkinoille. Tavoitteena on myös tehostaa ja selkiyttää työ- ja elinkeinohallinnon ja kuntien yhteistyötä ja työnjakoa työttömyydestä johtuvan syrjäytymisen torjumisessa.

Kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa säädetään työmarkkinatukea saaneiden pitkäaikaistyöttömien ja työttömyyden johdosta pitkään toimeentulotukea saaneiden henkilöiden oikeuksista ja velvollisuuksista työllistymisedellytyksiä ja elämänhallintaa parantamaan tarkoitettun aktivointisuunnitelman laadinnassa ja siihen sisältyvien aktivointitoimenpiteiden toteuttamisessa. Kuntouttavasta työtoiminnasta annettu laki muodostaa vaikeassa työmarkkina-asemassa oleville henkilöille aktivointijärjestelmän, joka pyrkii kannustamaan myös asiakasta itseään toimimaan oman työmarkkina-asemansa parantamiseksi.

Kuntouttavasta työtoiminnasta annettuun lakiin sisältyvien toimenpiteiden toteuttamisvastuu jakautuu työ- ja elinkeinotoimiston ja kunnan kesken. Työ- ja elinkeinotoimisto tai kunta on velvollinen aloittamaan toimenpiteet aktivointisuunnitelman laatimiseksi, kun niiden asiakkaana oleva henkilö täyttää jonkun kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain soveltamisalaa koskevassa 3 §:ssä tarkoitetuista aktivointiehdoista. Kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain soveltaminen ja aktivointisuunnitelman laatimisvelvoite riippuvat henkilön iästä, työvoimapoliittisten toimenpiteiden toteuttamisesta ja siitä, saako

henkilö työttömyyden johdosta työmarkkinatukea vai toimeentulotukea.

Kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 3 §:n 1 momentissa on määritelty alle 25-vuotiaita ja 3 §:n 2 momentissa 25 vuotta täyttäneitä koskevat aktivointiehdot. Lain 3 §:n 1 momentin perusteella lakia sovelletaan aktivointisuunnitelman laatimiseen ja kuntouttavan työtoiminnan järjestämiseen alle 25-vuotiaalle henkilölle, jolle on laadittu työnhakusuunnitelma ja joka on saanut työmarkkinatukea vähintään 180 päivältä viimeisen 12 kuukauden ajalta tai 500 päivää työttömyyspäivärahaa taikka jolle on tehty työnhakuhaastattelu, ja jonka pääasiallisena toimeentulona viimeisen neljän kuukauden aikana on ollut työttömyyden johdosta maksettu toimeentulotuki. Lakia sovelletaan 3 §:n 2 momentin nojalla 25 vuotta täyttäneen aktivointisuunnitelman laatimiseen ja kuntouttavaan työtoimintaan vasta, kun henkilölle on laadittu työnhakusuunnitelma, ja henkilö on saanut työmarkkinatukea vähintään 500 päivältä tai 500 työttömyyspäivärahopäivän täytyttyä työmarkkinatukea vähintään 180 päivältä taikka henkilön pääasiallisena toimeentulona on viimeisen 12 kuukauden aikana ollut työttömyyden johdosta maksettu toimeentulotuki.

Velvollisuus käynnistää aktivointisuunnitelman laatiminen määräytyy sen mukaan, kumman viranomaisen, työ- ja elinkeinotoimisto vai kunta, asiakkaana henkilö on ollut kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettujen aktivointiehtojen täytyessä. Aktivointisuunnitelma tulee kuitenkin laatia aktivointisuunnitelman kohteena olevan henkilön, työ- ja elinkeinotoimiston ja kunnan yhteistyönä. Suunnitelman myös allekirjoittavat lain 8 §:n 5 momentin mukaan työ- ja elinkeinotoimisto, kunta ja henkilö. Suunnitelman laatimista koskeva sääntely korostaa siten kaikkien eri osapuolten välisen yhteistyön tärkeyttä, jotta asiakkaalle voidaan suunnitella ja laatia mahdollisimman hyvin juuri hänen yksilöllisiä tarpeitaan vastaava suunnitelma. Aktivointisuunnitelmaan voidaan sisällyttää sekä työ- ja elinkeinohallinnon että kunnan järjestämisvastuulla olevia palveluita. Työ- ja elinkeinohallinnon jär-

jestämien työvoimapalveluiden ja työllistymistä edistävien aktiivitoimien tarkoituksena on tukea asiakkaan sijoittumista avoimille työmarkkinoille ja koulutukseen. Aktivointisuunnitelmaa tehtäessä työvoimapalvelut ja työllistymistä edistävät aktiivitoimet ovat kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 8 §:n 2 momentin perusteella työttömän työnhakija-asiakkaan ensisijaisia palveluja.

Jos työ- ja elinkeinotoimisto arvioi aktivointisuunnitelmaa tehtäessä, ettei asiakkaalle voida viimeistään kolmen kuukauden kuluessa suunnitelman laatimisesta tarjota työtä tai työllistämistä edistäviä toimenpiteitä, aktivointisuunnitelmaan tulee kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 8 §:n 3 momentin mukaan sisältyä yhtenä toimenpiteenä kuntouttavaa työtoimintaa. Eduskunta kuitenkin tähdensi kuntouttavasta työtoiminnasta annettua lakia hyväksyessään, että kuntouttava työtoiminta on tarkoitettu toissijaiseksi toimenpiteeksi. Työvoimapolitiittiset toimenpiteet ovat ensisijaisia kaikissa niissä tapauksissa, joissa kyseisten toimenpiteiden käyttö on mahdollista. Kuntouttava työtoiminta ei voi myöskään toissijaisena toimenpiteenä korvata työnhakusuunnitelman mukaisia ensisijaisia toimenpiteitä. (EV 177/2000 vp, StVM 38/2000 vp, TyVL 17/2000 vp). Kunta on lain 6 §:n nojalla velvollinen järjestämään kuntouttavaa työtoimintaa lain 3 §:ssä määritellyt edellytykset täyttävillä henkilöille.

Sosiaali- ja terveysministeriön asettaman kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain toimeenpanoa ja toteutumista seuranneen ja arvioineen ohjausryhmän mukaan kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvat pitkäaikaisyöttömät eivät muodosta yhtenäistä joukkoa, vaan tulevat monesta eri kohderyhmästä. Pitkäaikaistyöttömyyden syyt vaihtelevat alueellisesti ja ikäryhmittäin. Kohderyhmien erilaisuus edellyttää erilaisia aktivointitoimia. Pitkäaikaistyöttömyyden taustalla voi vaikuttaa suurimpana ongelmana työvoiman kysynnän puute. Toisaalta pitkäaikaistyöttömällä saattaa olla mielenterveys- tai päihdeongelmia, minkä vuoksi työllistyminen avoimille työmarkkinoille on vaikeaa. Nuorten kohdalla työelämä saattaa olla jäänyt kokonaan vieraaksi, mikä on vaikeuttanut elämänhallintaa. (Kuntouttavan työtoiminnan

ohjausryhmän muistio. Sosiaali- ja terveysministeriön työryhmämuistioita 2004:10).

Käytännössä kuntouttavaa työtoimintaa järjestetään kunnan omana toimintana ja järjestöiltä hankittavana ostopalveluna. Tavallisesti kuntouttavaa työtoimintaa järjestetään esimerkiksi kierrätystoiminnassa tai erilaisissa siivous- tai avustavissa tehtävissä. Lisäksi kuntouttavan työtoiminnan paikkoja on esimerkiksi kuntien sosiaali- ja terveydenhuollossa, teknisen toimen yksiköissä, opetus- ja kulttuuritoimessa sekä työpajoilla. Paikkoja on maanlaajuisesti, mutta jakautuminen alueittain on epätasaista.

Työvoimapalveluiden, työllistymistä edistävien aktiivitoimien ja kuntouttavan työtoiminnan lisäksi aktivointisuunnitelmaan voidaan sisällyttää muita työllistymisen, elämänhallinnan tai kuntouttavaan työtoimintaan osallistumisen mahdollistavia palveluita. Asiakkaalla on oikeus aktivointisuunnitelmaan merkittyyhin sosiaali-, terveys-, kuntoutus- ja koulutuspalveluihin sekä muihin toimenpiteisiin sen mukaisesti, kuin niitä koskeissa laeissa on erikseen säädetty.

Kaikilla kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettujen aktivointiehdot täyttävillä henkilöillä on lain 10 §:n 1 momentin nojalla velvollisuus osallistua aktivointisuunnitelman laatimiseen yhdessä työ- ja elinkeinotoimiston ja kunnan kanssa. Lain 10 §:n 2 momentin perusteella seuraamukset aktivointisuunnitelman laatimatta jättämisestä sekä kuntouttavasta työtoiminnasta kieltäytymisestä tai keskeyttämisestä määräytyvät työttömyysturvalain 8 luvun 7 §:n ja toimeentulotuesta annetun lain 10 §:n 1 ja 4 momentin mukaan. Kuitenkin työttömyysturvalain 8 luvun 7 §:ssä säädetään pätevistä syistä kuntouttavasta työtoiminnasta kieltäytymiseen tai sen keskeyttämiseen, kun taas työttömyysturvalain 8 luvun 6 §:ssä säädetään kieltäytymisestä tai keskeyttämisestä aiheutuvista seuraamuksista.

Työttömyysturvalain 8 luvun 6 §:n mukaan kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettulla henkilöllä, joka kieltäytyy aktivointisuunnitelman laatimisesta, ei ole oikeutta työmarkkinatukeen 60 päivän ajalta kieltäytymisestä lukien. Myöskään alle 25-vuotiaalla, joka kieltäytyy ilman pätevää syytä kuntouttavasta työtoiminnasta tai kes-

keyttää sen, ei ole oikeutta työmarkkinatukeen 60 päivän ajalta. Työttömyysturvalain 8 luvun 6 §:n 3 momentin mukaan toistuvasta aktivointisuunnitelman laatimiseen liittyvästä kieltäytymisestä tai toistuvasta kuntouttavaan työtoimintaan liittyvästä työvoimapolitiittisesti moitttavasta menettelystä voidaan lisäksi asettaa työssäolovelvoite.

Toimeentulotuesta annetun lain 10 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohtien mukaan aktivointisuunnitelmasta kieltäytyneen henkilön ja alle 25-vuotiaana kuntouttavasta työtoiminnasta kieltäytyneen tai sen ilman pätevää syytä keskeyttäneen henkilön työttömyyden johdosta maksetun toimeentulotuen perusosan suuruutta voidaan alentaa enintään 20 prosenttia. Toimeentulotuesta annetun lain 10 §:n 3 momentin perusteella seuraamuksia voidaan myös lisätä, jos henkilö kieltäytyy toistuvasti kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa säädettyihin toimenpiteisiin osallistumisesta. Tämä viittaus näyttäisi teknisluonteisena puutteena puuttuvan kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 10 §:n 2 momentin toimeentulotuesta annettua lakia koskevasta viittauksesta.

Aktivointiehtojen erilaisuuden vuoksi alle 25-vuotiaat tulevat lain soveltamisen piiriin 25 vuotta täyttäneitä aikaisemmin. Lisäksi alle 25-vuotiaille aiheutuu seuraamus sekä ilman hyväksyttävää syytä tapahtuvasta aktivointisuunnitelman laatimiseen osallistumatta jättämisestä että kuntouttavasta työtoiminnasta kieltäytymisestä tai sen keskeyttämisestä, kun taas 25 vuotta täyttäneelle seuraamus aiheutuu ainoastaan aktivointisuunnitelman laatimiseen osallistumatta jättämisestä. Aktivointiehtojen ja velvoittavuuden ikärajojen eron perusteena on ollut tarkoitus katkaista nuorten syrjäytymiskehitys mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta nuori kiinnittyisi työhön tai muuhun aktiivitoimintaan.

Työttömyys ja kuntouttavaan työtoimintaan osallistuminen

Taantuman johdosta työttömyys on lisääntynyt. Vuoden 2008 alussa työttömänä oli 206 000 työnhakijaa ja uusia työttömiä ilmoittautui työvoimatoimistoihin vuoden

2008 aikana 265 200. Vuoden aikana päättyi 264 500 henkilön työttömyys ja vuoden lopussa oli työttömänä 207 300 työnhakijaa. Työttömistä työnhakijoista 94 086 oli alle 25-vuotiaita. (Työnvälityksen vuositilastot vuonna 2008). Elokuussa 2009 työttömiä työnhakijoita oli 269 500, mikä oli 74 300 enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita pitkäaikaistyöttömiä oli 41 100. Näistä 14 800 oli ollut työttömänä yhtäjaksoisesti yli kaksi vuotta. Vuoden 2008 elokuussa vastaavat luvut olivat 42 400 ja 19 300. Elokuussa 2009 työvoimapolitiittisin toimenpitein oli sijoitettuna 75 200. Työttömyysaste oli 7,6 prosenttia, mikä oli 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuotta aiemmin. Työttömyysasteen kausi- ja satunnaisvaihtelusta tasoitettu trendi oli elokuussa 8,8 prosenttia. (Tilastokeskus. Työvoimatutkimus elokuu 2009; Työ- ja elinkeinoministeriö. Työllisyyskatsaus elokuu 2009).

Osana kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain mukaista aktivointisuunnitelmaa järjestettävä kuntouttava työtoiminta on tarkoitettu viimesijaiseksi aktivointitoimenpiteeksi pitkään työttömänä olleille henkilöille, joille työ- ja elinkeinotoimiston arvion mukaan ei voida tarjota työtä tai muita työllistymistä edistäviä toimenpiteitä. Aktivointisuunnitelmaa yhteistyössä työ- ja elinkeinotoimiston, kunnan ja henkilön kanssa laadittaessa on aluksi aina kartoitettava henkilön työ- ja toimintakyvyn mukaiset mahdollisuudet tarjota henkilölle työ- ja elinkeinohallinnon järjestämiä työvoimapolitiittisia ja työllistymistä edistäviä toimenpiteitä. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvat henkilöt ovat yleensä pitkäaikaistyöttömiä, joilla on usein samanaikaisesti tarve sekä työ- ja elinkeinohallinnon että sosiaali- ja terveydenhuollon ja mahdollisten muidenkin hallinnonalojen palveluille. Jos työ- ja elinkeinohallinnon toimenpiteitä ei voida tarjota henkilön työ- ja toimintakyvyn rajoitusten vuoksi, kuntouttava työtoiminta työ- ja elinkeinohallinnon aktivointitoimenpiteillä ja muilla tarvittavilla oheispalveluilla täydennettynä vastaa henkilön palvelutarpeeseen muita toimenpiteitä paremmin.

Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvista henkilöistä ei ole yhtenäistä kattavaa tilasto-

tietoa vaihtoehtoisten palvelun piiriin johtavien väylien ja toimeentuloturvamuuotojen vuoksi. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneet henkilöt tilastoidaan Sosiaaliturvatilastoihin, työmarkkinatukea saaneiden osalta Kansaneläkelaitoksen ja Vakuutusvalvontaviraston *Tilastoon Suomen työttömyysturvasta* ja toimeentulotukea saaneiden osalta Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (31 päivään joulukuuta 2008 asti Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus, *Stakes*) *Toimeentulotuki*-tilastoon. Kuntouttavaan työtoimintaan vuosittain osallistuneiden henkilöiden määrä saadaan laskemalla yhteen tilastoihin merkityt asiakkuudet ja vähentämällä yhteenlasketusta määrästä kaksinkertaisen asiakkuuden poistamiseksi ne henkilöt, jotka saavat työmarkkinatuen lisäksi toimeentulotukea matkakustannusten korvauksena.

Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneiden henkilöiden määrä on lisääntynyt tasaisesti kuntouttavasta työtoiminnasta annetun

lain voimaantulosta vuonna 2001 alkaen. Vuonna 2007 kuntouttavaan työtoimintaan osallistui 7 825 työmarkkinatukea saanutta henkilöä ja 5 686 toimeentulotukea saanutta henkilöä. Toimeentulotukea saaneista henkilöistä 55 prosenttia sai ensisijaisena etuutena työmarkkinatukea, joten toimeentulotuki oli pääasiallisena tulona vain 2 559 henkilöllä. Yhteensä vuonna 2007 kuntouttavaan työtoimintaan osallistui 10 384 henkilöä, joista noin 2 150 eli 20 prosenttia oli alle 25-vuotiaita. Kuntouttavaan työtoimintaan on osallistunut miehiä hieman naisia enemmän. Vuonna 2007 työmarkkinatukea saaneista osallistujista miehiä oli 56 prosenttia ja naisia 44 prosenttia. Suhteelliset osuudet ovat pysyneet lähes muuttumattomina vuosina 2004—2007. Työmarkkinatukea saaneet henkilöt osallistuivat keskimäärin 110 toimintapäivään vuonna 2007. Toimeentulotukea saaneiden osalta määrän on arvioitu olevan vastaava.

Kuntouttavaan työtoimintaan vuosina 2003–2007 osallistuneet henkilöt ensisijaisen toimeentulon perusteella

	2003	2004	2005	2006	2007
Työmarkkinatukea pääasiallisena tulona saaneet (Tilasto Suomen työttömyysturvasta v. 2003–2007)	3 218	3 970	4 712	6 506	7 825
Toimeentulotukea saaneet (Toimeentulotuki-tilasto v. 2003–2007)	2 389	2 849	3 419	4 485	5 686
Toimeentulotukea pääasiallisena tulona saaneet	1 075	1 282	1 539	2 018	2 559
Yhteensä	4 293	5 252	6 251	8 524	10 384

Kuntouttavaan työtoimintaan ei yleensä siirrytä välittömästi aktivointiehtojen täytyttyä, vaan melko myöhäisessä vaiheessa, kun työttömyys on kestänyt pitkään. Työmarkkinatuelta kuntouttavaan työtoimintaan siirtyvistä henkilöistä noin 22,5 prosenttia on saanut työmarkkinatukea enintään 500 päivältä ja lähes 60 prosenttia vähintään 1 000 päivältä. Kuntouttavan työtoiminnan vaikuttavuudesta on vähän tutkimustietoa. Työ- ja elinkeinohallinnon tietojen mukaan vuonna 2007 kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneista oli vuonna 2008 vajaa 20 prosenttia sijoitettuna työvoimapalveluihin, työllistymistä edistäviin toimenpiteisiin tai työelämässä.

Kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain tavoitteista poiketen suurin osa kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneista on ollut 25 vuotta täyttäneitä.

Kuntouttavasta työtoiminnasta kieltäytymistä ei ole kattavasti tilastoitu. Kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain toimeenpanoa ja toteutumista arvioineen edellä mainitun sosiaali- ja terveysministeriön asettaman ohjausryhmän mukaan kuntouttavasta työtoiminnasta kieltäytyneitä tai sen keskeyttäneitä on ollut vähän ja toimeentuloturvaetuuksien vähentämistä on käytetty harkitusti. Seuraamuksilla on katsottu olleen ennen kaikkea ennalta ehkäisevää vaikutusta.

2. Ehdotetut muutokset

Matti Vanhasen II hallituksen hallitusohjelman mukaan kuntouttavan työtoiminnan velvoittavuuden ikäraja poistetaan ja työtoiminnan sisältöä kehitetään vastaamaan kunkin osallistujan yksilöllisiä tarpeita. Velvoittavuuden ikärajan poistaminen ehdotetaan toteutettavaksi muuttamalla työttömyysturvain lain 8 luvun 6 §:n ja toimeentulotuesta annetun lain 10 §:n seuraamuksia koskevia säännöksiä niin, että kieltäytymisen seuraamukset säädetään 25 vuotta täyttäneiden osalta vastaamaan alle 25-vuotiaiden seuraamuksia. Muutoksen seurauksena myös 25 vuotta täyttäneet kuntouttavaan työtoimintaan osallistumasta kieltäytyvät tai sen keskeyttävät henkilöt menettäisivät oikeuden työmarkkinatukeen 60 päivän ajalta kieltäytymisestä lukien, heille asetettaisiin työttömyysturvain lain 8 luvun 6 §:n 3 momentissa tarkoitettu työssäolovelvoite kuntouttavaan työtoimintaan liittyvän työvoimapolitiisesti moitittavan menettelyn takia tai heidän toimeentulotuen perusosaansa voitaisiin alentaa enintään 20 prosentilla. Samalla kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 2 ja 10 §:ään sekä toimeentulotuesta annetun lain 10 a §:ään ehdotetaan tehtäväksi teknisluonteisia muutoksia.

Aktiivisen sosiaalipolitiikan toimenpiteiden tarkoitus on pyrkiä parantamaan sellaisten sosiaali- ja terveydenhuollon, sosiaalivakuutuksen ja työ- ja elinkeinohallinnon yhteisasiakkaiden asemaa, joiden työllistymisedellytykset ovat puutteelliset ja joiden aseman parantaminen edellyttää tehostettua monialaista ja -ammattillista viranomaisyhteistyötä. Kuntouttavan työtoiminnan velvoittavuuden ikärajan poiston tavoitteena on aktiivisen sosiaalipolitiikan keinon parantaa pitkään työttömänä olleiden 25 vuotta täyttäneiden henkilöiden työllistymismahdollisuuksia ja elämänhallintakykyä sekä sitä kautta ehkäistä syrjäytymistä. Esityksellä ei kuitenkaan ehdoteta muutettavaksi kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettuja aktivointiehtoja, vaan 25 vuotta täyttäneet tulisivat lähtökohtaisesti edelleen alle 25-vuotiaita myöhemmin kuntouttavan työtoiminnan piiriin. Esityksellä ei myöskään ehdoteta muutettavaksi kuntouttavan työtoiminnan

suhdetta työvoimapolitiittisten toimenpiteiden järjestämiseen nähden. Työvoimapolitiittiset toimenpiteet on edelleen tarkoitettu ensisijaisiksi kaikissa niissä tapauksissa, joissa kyseisten toimenpiteiden käyttö on mahdollista. Kuntouttava työtoiminta ei voi toissijaisena toimenpiteenä korvata työhaikusuunnitelman mukaisia ensisijaisia toimenpiteitä.

Esityksellä ei lisätä kuntien tai työ- ja elinkeinohallinnon tehtäviä eikä muuteta kuntouttavan työtoiminnan järjestämisvelvoitetta. Kunnalla säilyy vastaava velvoite kuntouttavan työtoiminnan järjestämiseen kuin sillä kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain mukaan jo nyt on. Kunnilla on kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 6 ja 8 §:n nojalla velvollisuus kuntouttavan työtoiminnan järjestämiseen niille kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettuihin aktivointiehtoihin täyttävälle henkilölle, joille ei laissa tarkemmin säädettyin edellytyksin henkilön työ- ja toimintakyvyn rajoituksista johtuen voida tarjota työtä tai työllistymistä edistäviä toimenpiteitä.

3. Esityksen vaikutukset

Taloudelliset vaikutukset

Kuntouttavan työtoiminnan velvoittavuuden ikärajan poiston vaikutuksesta kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvien henkilöiden määrän arvioidaan lisääntyvän noin 2 000 hengellä vuonna 2010. Lisäys muodostuu sellaisista henkilöistä, jotka täyttävät kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin aktivointisuunnitelman laadinnan edellytykset ja joiden aktivointisuunnitelmaan sisällytetään kuntouttavaa työtoimintaa, mutta jotka jostain syystä ilman ehdotettavaa velvoittavuuden ikärajan poistoa kieltäytyisivät kuntouttavasta työtoiminnasta tai keskeyttäisivät sen.

Asiakasmäärän lisäys tarkoittaa noin 209 000 toimintapäivän lisäystä olettaen, että henkilöä kohden laskettavien vuosittaisten toimintapäivien lukumäärä ei muutu. Kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 24 §:n mukaan kunnalla on oikeus saada kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä

valtion korvauksena 10,09 euroa toimintapäivää ja kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvaa henkilöä kohti. Velvoittavuuden ikärajan poiston myötä maksettavien valtion korvausten määrän arvioidaan nousevan 2,1 miljoonalla eurolla vuonna 2010, mikä on otettu huomioon valtion vuoden 2010 talousarvioesityksen kuntouttavan työtoiminnan momentilla (33.20.31).

Kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä kunnalle aiheutuvat kustannukset ovat kunnalle maksettavan valtion korvauksen ylittäviltä osin kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen oikeuttavia kustannuksia, jotka huomioidaan kustannuspohjassa 7—64-vuotiaiden ikäryhmän sosiaalihuollon laskennallisina kustannuksina. Kunnalle aiheutuu kustannuksia esimerkiksi työtoimintaa järjestävien ja ohjaavien henkilöiden palkkauksesta, toimitiloista, työvälineistä, matkakorvauksista sekä toimeentulotukea pääasiallisena tulonaan saaville osallistujille maksettavasta toimintarahasta. Kuntouttavan työtoiminnan taloudellisia vaikutuksia kuntien talouteen arvioineessa tutkimuksessa (Kuntouttavan työtoiminnan taloudelliset vaikutukset kunnille vuonna 2006; Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja, Työ ja yrittäjä, 4/2008) kuntouttavan työtoiminnan kustannuksiksi arvioitiin ilman valtionkorvausta 30,78 euroa toimintapäivää kohden vuonna 2006.

Viimeisimmällä, vuoden 2008 sosiaali- ja terveystoimen hintaindeksin pisteluvulla tarkistettuna toimintapäivän hinta on 33,50 euroa. Kunnalle maksettavan valtionkorvauksen vähentämisen jälkeen toimintapäivästä aiheutuu kunnalle edellä mainitulla sosiaali- ja terveystoimen hintaindeksin pisteluvulla tarkistettuna kustannuksia 23,41 euroa. Näin kuntouttavan työtoiminnan velvoittavuuden ikärajan poiston myötä kuntien kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä peruspalvelujen valtionosuuden perusteena olevien kustannusten arvioidaan lisääntyvän noin 4,8 miljoonalla eurolla, joka tulee ottaa huomioon kuntien peruspalvelujen valtionosuusmomentin (28.90.30) kustannuspohjassa 7—64-vuotiaiden ikäryhmän sosiaalihuollon laskennallisina kustannuksina. Tähän liittyvä 50 prosentin valtionosuuden lisäys, 2,4 miljoonaa euroa esitetään otettavaksi huomioon kuntien peruspalvelujen valtionosuusmomentilla.

Kuntouttavan työtoiminnan velvoittavuuden ikärajan poistosta arvioidaan valtionosuuden jälkeen aiheutuvan kustannuksia kunnille 2,4 miljoonaa euroa. Sosiaali- ja terveysministeriö tulee seuraamaan kuntouttavan työtoiminnan toimintapäivien kunnille tuottamien kustannusten ja kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärien kehitystä.

Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvalla työmarkkinatuen saajalle maksetaan työttömyysturvalain 7 luvun 8 §:n 2 momentin nojalla 8 euroa ylläpitokorvausta niiltä päiviltä, joina hän tosiasiallisesti osallistuu kuntouttavaan työtoimintaan. Valtio rahoittaa kokonaan kuntouttavan työtoiminnan ajalta työmarkkinatuen saajille maksettavat ylläpitokorvaukset. Kuntouttavan työtoiminnan velvoittavuuden ikärajan poiston myötä kuntouttavaan työtoimintaan nykyäänkin oikeutettujen 25 vuotta täyttäneiden henkilöiden määrän arvioidaan lisääntyvän noin 1 400 hengellä vuonna 2010. Tämän arvioidaan lisäävän ylläpitokorvausten määrää 1,0 miljoonalla eurolla vuonna 2010, mikä on otettu huomioon valtion vuoden 2010 talousarvioesityksen työmarkkinatukimomentilla (33.20.52).

Hallitus on lisäksi antamassa talousarvioesitykseen liittyen esityksen laiksi työttömyysturvalain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta siten, että kuntouttavan työtoiminnan ajalta maksettavaa ylläpitokorvausta korotettaisiin 1 eurolla päivässä vuoden 2010 alusta lukien. Kuntouttavan työtoiminnan osalta ylläpitokorvauksen korotuksen arvioidaan lisäävän menoja 1,0 miljoonalla eurolla vuonna 2010.

Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvalla toimeentulotuen saajalle maksetaan toimeentulotuesta annetun lain 10 a §:n nojalla julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 10 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitetun ylläpitokorvauksen suuruinen toimintarahana osallistumispäivää kohti. Ylläpitokorvauksen korottaminen heijastuu siten myös toimintarahana määrään toimeentulotuesta annetun lain 10 a §:n viittaussäännöksen mukaisesti. Toimintarahana nousun arvioidaan lisäävän kokonaiskustannuksia 406 000 euroa vuonna 2010. Tämä on otettu huomioon valtion vuoden 2010 talousarvioesityksessä kuntien peruspalvelujen valtionosuusmomentilla, johon

on tähän liittyen lisätty valtionosuutta 203 000 euroa.

Vaikutukset viranomaistoimintaan

Kuntouttavan työtoiminnan velvoittavuuden ikärajan poistolla ei puututa kunnan järjestämisvastuuseen, sillä lakiehdotuksella ei muuteta kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettuja aktivointiehtoja. Kunnalla on jo nykyään velvollisuus kuntouttavan työtoiminnan järjestämiseen kaikille aktivointiehdot täyttävälle henkilölle, joille ei voida tarjota työtä tai työllistymistä edistäviä toimenpiteitä viimeistään kolmen kuukauden kuluessa aktivointisuunnitelman laadinnasta. Kuntouttavan työtoimintaan osallistuvien määrän arvioidaan kuitenkin nousevan noin 2 000 henkilöllä, mikäli velvoittavuuden ikärajan poiston seurauksena 25 vuotta täyttäneet kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvat henkilöt pysyvät toiminnan piirissä tai siihen oikeutetut tulevat toiminnan piiriin. Lakiehdotus voi toiminnan laajentuessa vaikuttaa myös kunnan tarpeeseen suunnata henkilöstöresursseja kuntouttavaan työtoimintaan. Kuntouttavan työtoiminnan vaikuttavuuden edistämiseksi myös aktiivitoimenpiteitä ja niitä tukevia palveluja tulee olla riittävästi saatavilla. Asiakasmäärän kasvu edellyttää kuntouttavan työtoiminnan toteutuspaikkojen lisäämistä vastaavassa määrin.

Vaikutukset asiakkaisiin

Kuntouttavan työtoiminnan velvoittavuuden ikärajan poisto vaikuttaa kuntouttavaan työtoimintaan osallistumaan velvoitettujen henkilöiden taloudelliseen asemaan työmarkkinatukioikeuden keskeytymisenä tai toimeentulotuen perusosan mahdollisena alenemisena, jos henkilö ilman pätevää syytä kieltäytyy kuntouttavasta työtoiminnasta tai

keskeyttää sen. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistumisen ajalta henkilön taloudellinen asema sitä vastoin paranee ylläpitokorvauksen tai toimintarahen määrällä.

Kuntouttavan työtoimintaan osallistumisen tavoitteena on ja sen arvioidaan myös vaikuttavan henkilön työllistymismahdollisuuksia ja elämänhallintakykyä lisäävästi sekä syrjäytymistä ja sitä kautta aiheutuvia ongelmia ennaltaehkäisevästi.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä. Valmistelun yhteydessä on konsultoitu työ- ja elinkeinoministeriötä. Lakiehdotukset on käsitelty kunnallistalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa.

5. Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2010 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Talousarvioesityksen yhteydessä annetaan erikseen myös sosiaali- ja terveysministeriössä valmisteltu hallituksen esitys laiksi työttömyysturvalain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Tässä esityksessä on otettu huomioon työttömyysturvalakiin ehdotettavat muutokset.

Esitystä valmisteltaessa käytettävissä olevien tietojen mukaan eduskunnan käsiteltäväksi on tarkoitus antaa syksyllä 2009 myös työ- ja elinkeinoministeriössä valmisteltu esitys työttömyysturvalain muuttamisesta. Viimeksi mainittuun esitykseen on tarkoitus sisällyttää muutosehdotuksia etuuden saamisen työvoimapolitiittisia edellytyksiä ja työmarkkinatuen erityisiä työvoimapolitiittisia rajoituksia koskeviin säännöksiin.

Koska mainittuja säännöksiä koskevia tai niihin liittyviä muutosehdotuksia sisältyy myös tähän esitykseen, tulisi säännösten yhteensopivuus varmistaa vielä eduskuntakäsittelyn aikana.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 2 ja 10 §:n muuttamisesta

2 §. Määritelmät. Pykälän 1 momentin 5 ja 6 kohtiin sisältyviin viittauksiin ehdotetaan tehtäväksi teknisluonteiset muutokset, jotka aiheutuvat hallituksen esitykseen laiksi työttömyysturvalain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta sisältyvistä ehdotuksista. Pykälän 1 momentin 5 kohtaan ehdotettava muutos vastaisi sisällöllisesti voimassa olevaa työttömyysturvalain 7 luvun 2 §:n 2—6 ja 8 kohtaa ja 7 §:n 2 momenttia. Työmarkkinatukeen oikeutettuna ei kuitenkaan pidettäisi aiemmasta poiketen henkilöä, jonka työttömyysaikaisen työmarkkinatuen maksaminen on estynyt työmarkkinatukihakemuksen myöhästymisen tai työttömyysturvalain 4 luvussa tarkoitetun etuuden sovittelun tai vähentämisen takia. Pykälän 1 momentin 6 kohdan muutos vastaisi sisällöllisesti voimassa olevaa työttömyysturvalain 7 luvun 8 §:n 2 momenttia, kuitenkin niin, että ylläpitokorvauksen tasoa korotettaisiin 1 eurolla.

10 §. Velvollisuus osallistua aktivointisuunnitelman laatimiseen ja kuntouttavaan työtoimintaan. Pykälän 1 momentin mukaan kaikilla lain 3 §:ssä tarkoitetut aktivointiehdot täyttävillä henkilöillä on velvollisuus osallistua aktivointisuunnitelman laatimiseen. Pykälän 2 momentin mukaan kieltäytymisestä osallistumasta aktivointisuunnitelman laatimiseen sovelletaan, mitä työttömyysturvalain 8 luvun 7 §:n 1 momentissa ja toimeentulotuesta annetun lain 10 §:n 1 ja 4 momentissa säädetään. Pykälän otsikkoon ja 2 momenttiin ehdotetaan tehtäviksi teknisluonteiset muutokset, joilla ei muuteta säännösten tarkoitusta eikä vallitsevaa käytäntöä. Muutokset ehdotetaan tehtäviksi viittaus-säännöksen oikaisemiseksi ja täsmentämiseksi vastaamaan alkuperäistä tarkoitustaan.

Voimassa oleva kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 10 § koskee sanamuotonsa

mukaan aktivointisuunnitelman laatimisen laiminlyönnistä aiheutuvia seuraamuksia, jotka määräytyvät viittaussäännöksen nojalla työttömyysturvalain ja toimeentulotuesta annetun lain mukaan. Viittaussäännöksessä tarkoitetut työttömyysturvalain ja toimeentulotuesta annetun lain säännökset koskevat sanamuotojensa mukaisesti myös alle 25-vuotiaiden osalta kuntouttavasta työtoiminnasta kieltäytymistä. Tämän vuoksi kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 10 §:n otsikkoa ja 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi informatiivisemmaksi ja siinä viitattujen säännösten sisältöä paremmin vastavaksi niin, että sanamuodosta käy ilmi seuraamusten koskevan aktivointisuunnitelman laatimisesta kieltäytymisen lisäksi myös kuntouttavasta työtoiminnasta kieltäytymistä.

Sanotussa 10 §:n 2 momentissa viitataan virheellisesti aktivointisuunnitelman laatimiseen kieltäytymisen seuraamusten osalta työttömyysturvalain 8 luvun 7 §:n 1 momenttiin, jossa säädetään pätevistä syistä kuntouttavasta työtoiminnasta kieltäytymiseen tai sen keskeyttämiseen. Työttömyysturvalain 8 luvun 6 §:ssä säädetään sitä vastoin seuraamuksista, jotka aiheutuvat ilman pätevää syytä tapahtuvasta kuntouttavasta työtoiminnasta kieltäytymisestä tai sen keskeyttämisestä. Sen vuoksi kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 10 §:n 2 momentin viittaus ehdotetaan muutettavaksi kohdistumaan työttömyysturvalain 8 luvun 6 §:ään. Viittaus on tarkoituksenmukaista kohdistaa koko 6 §:ään, koska 6 § koskee kokonaisuudessaan aktivointisuunnitelman laadinnasta ja kuntouttavasta työtoiminnasta kieltäytymistä.

Pykälän 2 momentissa olevaa viittausta toimeentulotuesta annetun lain 10 §:n 1 ja 4 momenttiin ehdotetaan laajennettavaksi kohdistumaan myös toimeentulotuesta annetun lain 10 §:n 3 momenttiin, joka koskee toistuvaa kieltäytymistä kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain toimenpiteistä. Sisällöltään muutettu viittaus vastaisi työttömyysturvalakiin kohdistetun viittauksen laajuutta.

**1.2. Laki työttömyysturvalain 8 luvun
6 §:n muuttamisesta**

8 luku

Työmarkkinatuen erityiset työvoimapolitiittiset rajoitukset

6 §. *Kuntouttavaan työtoimintaan liittyvä kieltäytyminen ja keskeyttäminen.* Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 3 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohtien aktivointiehdot täyttävän henkilön ilman hyväksyttävää syytä tapahtuvasta kuntouttavasta työtoiminnasta kieltäytymisestä tai keskeyttämisestä seuraisi 60 päivän korvaukseton määräaika. Määräaika lasketaan kieltäytymisestä tai keskeyttämisestä lukien. Aktivointiehto täyttyy kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 3 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan, kun 25 vuotta täyttäneelle henkilölle on tehty työnhakusuunnitelma ja hän on saanut työttömyyden perusteella työmarkkinatukea vähintään 500 päivältä. Lain 3 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan aktivointiehto täyttyy, kun 25 vuotta täyttäneelle henkilölle on laadittu työnhakusuunnitelma ja hän on saanut 500 työttömyyspäivärahopäivän täyttyä työttömyyden perusteella työmarkkinatukea vähintään 180 päivältä.

Muutos ehdotetaan toteutettavaksi muuttamalla pykälän viittaus kohdistumaan kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 3 §:ään kokonaisuudessaan. Voimassa oleva viittaus kohdistuu 3 §:n 1 momenttiin, jossa säädetään alle 25-vuotiaiden aktivointiehdoista. Muutoksen myötä 25 täyttäneet työmarkkinatukeen oikeutetut henkilöt menettäisivät alle 25-vuotiaiden tavoin määräajaksi oikeutensa työmarkkinatukeen kieltäytyessään osallistumasta kuntouttavaan työtoimintaan tai keskeyttäessään sen ilman hyväksyttävää syytä. Työmarkkinatukioikeus kytkettäisiin siten kuntouttavaan työtoimintaan osallistumaan velvoitetun henkilön aktiiviseen myötävaikuttamiseen sellaisiin toimiin, jotka viime kädessä ovat omiaan edistämään hänen työ- ja toimintakykynsä ylläpitämistä tai paranemista ja työllistymistä. Kaikilla kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvilla henkilöillä ei ole edellytyksiä avoimille työ-

markkinoille työllistymiseen kuntouttavan työtoiminnan jatkeena. Näiden henkilöiden osalta kuntouttava työtoiminnan merkitys on ensisijaisesti toimintakyvyn palauttamisen edesauttamisessa, jäljellä olevan toimintakyvyn ylläpitämisessä ja elämänhallinnan edistämisessä sekä syrjäytymisen ehkäisyssä. Kuntouttavan työtoiminnan tavoitteena on estää pitkään jatkuvan työttömyyden kielteiset vaikutukset asiakkaan toimintakykyyn. Työ tai muunlainen aktivointitoiminta auttaa yksilön kiinnittymistä yhteiskuntaan ja ehkäisee muiden ongelmien syntymistä.

Ehdotus työmarkkinatukioikeuden kytke- misestä työllistymistä edistävään kuntouttavaan työtoimintaan osallistumiseen vastaa jo nyt alle 25-vuotiaille henkilöille asetettua velvoitetta ja on samansuuntainen työttömyysturvalain 2 lukuun sisältyvien työttömyysetuuden saamiselle asetettujen työvoimapolitiittisten edellytysten kanssa. Lisäksi työttömyysturvalain 8 luvun 4 a §:ssä säädetään työmarkkinatukioikeuden lakkauttamisesta tilanteissa, joissa kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 3 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdissa säänneltyä aikaa vastaavan ajan työmarkkinatuen varassa elänyt henkilö kieltäytyy ilman pätevää syytä työnhaku-, aktivointi- tai kotouttamissuunnitelmassa sovitusta työkokeilusta, työelämävalmennuksesta tai työharjoittelusta tai keskeyttää ilman pätevää syytä taikka omasta syystään työkokeilun, työelämävalmennuksen tai työharjoittelun.

**1.3. Laki toimeentulotuesta annetun lain
10 ja 10 a §:n muuttamisesta**

10 §. *Alennettu perusosa.* Pykälän 1 momentin 4 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 3 §:n 2 momentin 3 kohdan aktivointiehdot täyttävän henkilön ilman hyväksyttävää syytä tapahtuvasta kuntouttavasta työtoiminnasta kieltäytymisestä tai keskeyttämisestä voisi seurata enintään 20 prosentin alennus henkilön osalta toimeentulotuen perusosaan. Aktivointiehto täyttyy kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 3 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan, kun 25 vuotta täyttäneelle henkilölle on laadittu työnhakusuunnitelma ja hänen pääasiallinen toimeen-

tulo on viimeisen 12 kuukauden aikana perustunut työttömyyden johdosta maksettuihin toimeentulotukeen.

Muutos ehdotetaan toteutettavaksi muuttamalla pykälän viittaus kohdistumaan kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 3 §:ään kokonaisuudessaan. Voimassa oleva viittaus kohdistuu 3 §:n 1 momenttiin. Ehdotettu toimeentulotuen perusosan alentaminen vastaa aiemmin ainoastaan alle 25-vuotiaille henkilöille asetettua seuraamusta. Toimeentulotuesta annetun lain 10 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdissa säädetään lisäksi vastaavista mahdollisuuksista toimeentulotuen perusosan alentamiseen muiden kuin kuntouttavaan työtoimintaan osallistumaan velvoitettujen henkilöiden kohdalla. Perusosaa voidaan alentaa, jos henkilö ilman perusteltua syytä kieltäytyy työstä tai työvoimapolitiisesta toimenpiteestä tai jos kotouttamissuunnitelman laatimiseen oikeutettu maahanmuuttaja kieltäytyy ilman perusteltua syytä kotoutumissuunnitelman laatimisesta tai siihen sisältyviin toimenpiteisiin osallistumisesta.

Toimeentulotuen perusosan alentamisen tarkoituksena on saada pitkään työttömänä olleet henkilöt osallistumaan aktiiviseen toimintaan ja siten parantamaan työllistymismahdollisuuksiaan ja elämänhallintaa sekä ehkäisemään syrjäytymistä. Alentamista toteutettaessa on kuitenkin huomioitava toimeentulotuesta annetun lain 10 §:n 4 momentti, jonka mukaan alentaminen voidaan tehdä vain edellyttäen, että alentaminen ei vaaranna ihmisarvoisen elämän edellyttämän turvan mukaista välttämätöntä toimeentuloa.

10 a §. *Alennettu perusosa.* Pykälän 1 momentin työttömyysturvalakia koskevaan viittaukseen ehdotetaan tehtäväksi teknisluonteinen muutos, joka aiheutuu hallituksen esitykseen laiksi työttömyysturvalain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta sisällystävistä ehdotuksista. Muutos vastaisi sisällöllisesti voimassa olevaa työttömyysturvalain 7 luvun 8 §:ää, kuitenkin niin, että ylläpito- ja korvauksen tasoa korotettaisiin 1 eurolla.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivästä tammikuuta 2010.

Tulkintaan liittyvien epäselvyyksien vält-

tämiseksi ehdotetaan, että työttömyysturvalain 8 luvun 6 §:ää tai vaihtoehtoisesti toimeentulotuesta annetun lain 10 §:ää sovellettaisiin kaikkiin lakien voimaantullessa tai sen jälkeen kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitetut edellytykset täyttyviin henkilöihin heidän toimeentuloturvan muodosta riippuen. Näin lakeja sovellettaisiin myös niihin henkilöihin, joiden osalta kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitetut edellytykset ovat täyttyneet ennen lakien voimaantuloa.

3. Suhde perustuslakiin ja säättämisyjärjestys

Esityksellä on liittymäkohtia perustuslaissa turvattuihin oikeuteen perustoimeentuloon ja välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon sekä oikeuteen työhön.

Ehdotetuilla seuraamussäännösten muutoksilla pyritään edistämään työllisyyttä sekä katkaisemaan pitkään jatkunut työttömyys tai toimeentulokiriippuvuus. Tavoite on yhdensuuntainen perustuslain 18 §:n 2 momentin kanssa. Säännöksen mukaan julkisen vallan on edistettävä työllisyyttä ja pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus työhön. Säännös merkitsee myös sitä, että julkisen vallan tulee pyrkiä estämään pysyvästi työtä vailla olevien ryhmän muodostumista (HE 309/1993 vp). Edellä mainitun sosiaali- ja terveysministeriön asettaman ohjausryhmän muistion mukaan pitkäaikaistyöttömyyden katkaisemisessa yhdeksi tehokkaaksi keinoksi on osoittautunut työn vastaanottamisen ja aktivoiviin toimenpiteisiin osallistumisen velvoittavuuden laajentaminen.

Perustuslain 19 §:n 1 momentin mukaan jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Säännös turvaa yksilöille subjektiivisena oikeutena taloudellisen ja muun huolenpidon osalta vähimmäisturvan kaikissa elämäntilanteissa. Säännös on tarkoitettu sovellettavaksi kuitenkin vasta silloin, kun henkilö ei itse kykene hankkimaan vähimmäisturvaa omalla toiminnallaan tai saa sitä muista sosiaaliturvajärjestelmistä tai muilta henkilöiltä. (HE 309/1993 vp, s. 69/II). Toimeentulotuesta annetun lain mukainen toi-

meentulotuki on keskeinen etuus, jolla pyritään lainsäädännön tasolla takaamaan perustuslain 19 §:n 1 momentissa tarkoitetun ihmisarvoisen elämän turva (HE 217/1997 vp). Oikeus toimeentulotukeen on jokaisella tuen myöntämisen edellytykset täyttävällä henkilöllä. Kuntouttava työtoiminta osana sosiaalihuoltolaissa (710/1982) tarkoitettuja sosiaalipalveluja turvaa osaltaan laajemmin jokaisen oikeuden välttämättömään huolenpitoon.

Esityksessä ehdotetaan, että yhdenmukaisesti alle 25-vuotiaiden henkilöiden kanssa pitkään työttömyyden johdosta toimeentulotukea saaneen 25 vuotta täyttäneen henkilön oikeus täysimääräiseen toimeentulotuen perusosaan kytkettäisiin hänen kuntouttavaan työtoimintaan osallistumiseensa. Kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 3 §:n 2 momentin 3 kohdan aktivointiehdot täyttävän henkilön ilman pätevää syytä tapahtuva kuntouttavasta työtoiminnasta kieltäytyminen tai sen keskeyttäminen voisi johtaa toimeentulotuen perusosan alentamiseen toimeentulotuesta annetun lain 10 §:n 1 ja 4 momentin mukaisesti. Kyseisessä säännöksessä säädetään jo nykyään vastaavista seuraamuksista alle 25-vuotiaiden kuntouttavasta työtoiminnasta ilman pätevää syytä kieltäytyneiden tai keskeyttäneiden henkilöiden kohdalla. Lisäksi perusosan alentaminen on mahdollista työstä, työvoimapolitiisesta toimenpiteestä tai kotouttamissuunnitelman laatimiseen taikka siihen sisältyvään toimenpiteeseen osallistumisesta kieltäytyttäessä.

Perustuslakivaliokunta on käsitellyt toimeentulotuen ja perustuslain 19 §:n 1 momentin suhdetta toimeentulotuesta annettua lakia säädettäessä (PeVL 31/1997 vp). Valiokunta on katsonut, ettei toimeentulotuesta annetun lain 10 §:n kaltainen perusosan alentaminen ole lähtökohtaisesti ristiriidassa perustuslain 19 §:n 1 momentin kanssa edellyttäen, ettei alentamista ole pidettävä kohtuuttomana. Valiokunnan mukaan säännösten tarkoituksena oleva työllistymisen edistäminen pysyvän toimeentulotukiriippuvuuden sijaan on sopusoinnussa toimeentulotuen luonteen kanssa viimesijaisena sosiaaliturvaetuutena. Valiokunnan mukaan tavoite on hyväksyttävä myös erityisesti huomioiden hallitusmuodon 15 §:n 2 momentissa (nykyään perustuslain 18 §:n 2 momentissa) julkiselle

vallalle säädetty velvoite työllisyyden edistämiseen ja pyrkimykseen turvata jokaiselle oikeus työhön.

Käsitellessään ehdotusta laiksi kuntouttavasta työtoiminnasta (HE 184/2000 vp) perustuslakivaliokunta katsoi (PeVL 44/2000 vp), että aktivointisuunnitelman laatimisesta kieltäytymiseen sekä kuntouttavasta työtoiminnasta kieltäytymiseen ja sen keskeyttämiseen kytkettiin sellaiset toimeentulotuen perusosan alentamisseuraamukset, jotka olivat jo muissa tilanteissa mahdollisia, eivätkä siksi vaikuttaneet säätämisyjärjestykseen.

Perustuslain 19 §:n 2 momentin mukaan lailla turvataan jokaiselle oikeus perustoimeentulon turvaan muun muassa työttömyyden aikana. Säännöksellä perustoimeentuloturvaa tarvitsevalle turvataan oikeus laissa säädettävään julkisen vallan järjestämään turvaan, joka on yhteydessä säännöksessä lueteltuihin sosiaalisiin riskitilanteisiin ja lailla kulloinkin annettaviin säännöksiin perustoimeentulon saamisedellytyksistä ja tarveharkinnasta. (HE 309/1993 vp, PeVL 25/1994 vp). Työttömyysturvalaissa säännelty työmarkkinatuki on yksi perustoimeentulon muodoista.

Työmarkkinatuen rajoittaminen on yhteydessä perustuslain 19 §:n 2 momentin mukaiseen perustoimeentulon turvaan (PeVL 20/1998 vp, PeVL 44/2000 vp, PeVL 50/2005 vp). Perustuslakivaliokunta on kuitenkin katsonut, ettei perustuslaki sinänsä estä asettamasta ehtoja perustoimeentuloa turvaavan etuuden saamiselle (PeVL 17/1995 vp, PeVL 17/1996 vp, PeVL 20/1998 vp, PeVL 44/2000 vp). Valiokunnan mukaan perustoimeentulon turvan saaminen voi työttömyyden kyseessä ollessa hyvin rakentua sen varaan, että asianomainen itse myötävaikuttaa aktiivisesti sellaisiin toimiin, jotka viimekädessä ovat omiaan edistämään työkyvyn ylläpitämistä ja työllistymistä. Valiokunnan mukaan perustoimeentulon turvan ehdot voivat olla tuensaajan vastasuorituksia edellyttäviä (PeVL 17/1996 vp, PeVL 44/2000 vp, PeVL 46/2002 vp).

Esityksessä ehdotetaan, että kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 3 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohtien aktivointiehdot täyttävällä henkilöllä olisi velvollisuus osallistua aktivointisuunnitelmaan sisältyvään kuntoutta-

vaan työtoimintaan. Velvoittavuus kytkettäisiin perustoimeentuloa turvaavan työmarkkinatuen saamiseen vastaavasti kuin joidenkin työvoimapolitiittisten toimenpiteiden ja alle 25-vuotiaiden kuntouttavaan työtoimintaan osallistumisen osalta on jo tehty.

Käsitellessään ehdotusta laiksi kuntouttavasta työtoiminnasta perustuslakivaliokunta on katsonut, että kuntouttavalla työtoiminnalla on ”asiallinen yhteys pyrkimykseen madaltaa työllistymisen yksilötason esteitä ja se on siksi tavoitteeltaan rinnastettavissa sellaisiin nykyisiin työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin, joihin osallistumisvelvoitteeseen valiokunta on pitänyt mahdollisena liittää tuen menettämisen tai alentamisen uhan.” (PeVL

44/2000 vp).

Esityksellä ehdotetaan, että olemassa olevat perustuslakivaliokunnan hyväksytyiksi katsomat kuntouttavasta työtoiminnasta kieltäytymisen tai sen keskeyttämisen seuraamukset kytkettäisiin yhdenvertaisesti myös 25 vuotta täyttäneiden osalta tapahtuvaan kuntouttavasta työtoiminnasta kieltäytymiseen tai sen keskeyttämiseen.

Edellä esitetyn perusteella hallitus katsoo, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 2 ja 10 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuntouttavasta työtoiminnasta 2 päivänä maaliskuuta 2001 annetun lain (189/2001) 2 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohta, 10 §:n otsikko ja 10 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä ovat 2 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohta ja 10 §:n 2 momentti laissa 1293/2002, seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

5) *työmarkkinatukeen oikeutetulla* henkilöä, joka saa työmarkkinatukea ja työttömyysturvalain 9 luvun 2 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettua henkilöä;

6) *ylläpitokorvauksella* kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvalla työmarkkinatuen saajalle työttömyysturvalain 9 luvun 5 §:n 2 momentin nojalla maksettavaa päiväkohtaista korvausta;

10 §

Velvollisuus osallistua aktivointisuunnitelman laatimiseen ja kuntouttavaan työtoimintaan

Kieltäytymisestä osallistumasta aktivointisuunnitelman laatimiseen ja siihen merkittävään kuntouttavaan työtoimintaan sovelletaan, mitä työttömyysturvalain 8 luvun 6 §:ssä ja toimeentulotuesta annetun lain 10 §:n 1, 3 ja 4 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

2.

Laki**työttömyysturvalain 8 luvun 6 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun työttömyysturvalain (1290/2002) 8 luvun 6 §:n 2 momentti seuraavasti:

8 luku

Työmarkkinatuen erityiset työvoimapolitiiset rajoitukset

6 §

Kuntouttavaan työtoimintaan liittyvä kieltäytyminen ja keskeyttäminen

-----
 Kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitetulla henkilöllä, joka ilman pätevää syytä kieltäytyy kuntouttavasta työtoiminnasta taikka keskeyttää tai omasta

syystään joutuu keskeyttämään kuntouttavan työtoiminnan, ei ole oikeutta työmarkkinatukeen 60 päivän ajalta kieltäytymisestä tai keskeyttämisestä lukien.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

Lakia sovelletaan kaikkiin lain voimaantullessa tai sen jälkeen kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitetut edellytykset täyttäviin henkilöihin, jos laissa tarkoitettu menettely on tapahtunut lain voimassa ollessa.

3.

Laki**toimeentulotuesta annetun lain 10 ja 10 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan toimeentulotuesta 30 päivänä joulukuuta 1997 annetun lain (1412/1997) 10 §:n 1 momentin 4 kohta ja 10 a §:n 1 momentti, sellaisena kuin ne ovat laissa 1294/2002, seuraavasti:

10 §

Alennettu perusosa

Perusosan suuruutta voidaan alentaa enintään 20 prosenttia sellaisen henkilön osalta, jonka toimeentulotuen tarve aiheutuu siitä, että:

4) kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettu henkilö on ilman työttömyysturvalain 8 luvun 7 §:ssä tarkoitettua pätevää syytä kieltäytynyt kuntouttavasta työtoiminnasta taikka keskeyttänyt tai omasta syystään joutunut keskeyttämään kuntouttavan työtoiminnan.

mukaiseen kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvalla toimeentulotuen saajalle maksetaan julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 10 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua ylläpitokorvauksen suuruinen toimintaraha osallistumispäivää kohti. Toimintaraha maksetaan korotettuna noudattaen, mitä työvoimapoliittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvalla opiskelijalle maksettavan korotettua ylläpitokorvauksen määrästä ja saamisedellytyksistä säädetään julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 10 luvun 3 §:n 2 momentissa. Toimintarahaa ei kuitenkaan suoriteta niiltä päiviltä, joilta henkilö saa työttömyysturvalain 9 luvun 5 §:ssä tarkoitettua ylläpitokorvausta.

10 a §

Toimintaraha ja matkakorvaus

Kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan kaikkiin lain voimaantullessa tai sen jälkeen kuntouttavasta työtoi-

minnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitetut tarkoitettu menettely on tapahtunut lain voi-
edellytykset täyttäviin henkilöihin, jos laissa massa ollessa.

Helsingissä 9 päivänä lokakuuta 2009

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 2 ja 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuntouttavasta työtoiminnasta 2 päivänä maaliskuuta 2001 annetun lain (189/2001) 2 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohta, 10 §:n otsikko ja 10 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä ovat 2 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohta ja 10 §:n 2 momentti laissa 1293/2002, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

5) *työmarkkinatukeen oikeutetulla* henkilöä, joka saa työmarkkinatukea ja työttömyysturvalain 7 luvun 2 §:ssä ja 7 §:n 2 momentissa tarkoitettua henkilöä;

6) *ylläpitokorvauksella* kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvalla työmarkkinatuen saajalle työttömyysturvalain 7 luvun 8 §:n 2 momentin nojalla maksettavaa päiväkohtaista korvausta;

10 §

Velvollisuus osallistua aktivointisuunnitelman laatimiseen

Kieltäytymisestä osallistumasta aktivointisuunnitelman laatimiseen sovelletaan, mitä työttömyysturvalain 8 luvun 7 §:n 1 momentissa ja toimeentulotuesta annetun lain 10 §:n 1 ja 4 momentissa säädetään.

Ehdotus

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

5) *työmarkkinatukeen oikeutetulla* henkilöä, joka saa työmarkkinatukea ja työttömyysturvalain 9 luvun 2 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettua henkilöä;

6) *ylläpitokorvauksella* kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvalla työmarkkinatuen saajalle työttömyysturvalain 9 luvun 5 §:n 2 momentin nojalla maksettavaa päiväkohtaista korvausta;

10 §

Velvollisuus osallistua aktivointisuunnitelman laatimiseen ja kuntouttavaan työtoimintaan

Kieltäytymisestä osallistumasta aktivointisuunnitelman laatimiseen ja siihen merkittävään kuntouttavaan työtoimintaan sovelletaan, mitä työttömyysturvalain 8 luvun 6 §:ssä ja toimeentulotuesta annetun lain 10 §:n 1, 3 ja 4 momentissa säädetään.

20

Voimassa oleva laki

HE 194/2009 vp

Ehdotus

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20 .*

2.

Laki**työttömyysturvalain 8 luvun 6 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun työttömyysturvalain (1290/2002) 8 luvun 6 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

8 luku

Työmarkkinatuen erityiset työvoimapolitiittiset rajoitukset

6 §

Kuntouttavaan työtoimintaan liittyvä kieltäytyminen ja keskeyttäminen

-----
 Kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 3 §:n 1 momentissa tarkoitettulla *nuorella* henkilöllä, joka ilman pätevää syytä kieltäytyy kuntouttavasta työtoiminnasta taikka keskeyttää tai omasta syystään joutuu keskeyttämään kuntouttavan työtoiminnan, ei ole oikeutta työmarkkinatukeen 60 päivän ajalta kieltäytymisestä tai keskeyttämisestä lukien.

Ehdotus

8 luku

Työmarkkinatuen erityiset työvoimapolitiittiset rajoitukset

6 §

Kuntouttavaan työtoimintaan liittyvä kieltäytyminen ja keskeyttäminen

-----
 Kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettulla henkilöllä, joka ilman pätevää syytä kieltäytyy kuntouttavasta työtoiminnasta taikka keskeyttää tai omasta syystään joutuu keskeyttämään kuntouttavan työtoiminnan, ei ole oikeutta työmarkkinatukeen 60 päivän ajalta kieltäytymisestä tai keskeyttämisestä lukien.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan kaikkiin lain voimaantullessa tai sen jälkeen kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitetut edellytykset täyttäviin henkilöihin, jos laissa tarkoitettu menettely on tapahtunut lain voimassa ollessa.

3.

Laki**toimeentulotuesta annetun lain 10 ja 10 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan toimeentulotuesta 30 päivänä joulukuuta 1997 annetun lain (1412/1997) 10 §:n 1 momentin 4 kohta ja 10 a §:n 1 momentti, sellaisena kuin ne ovat laissa 1294/2002, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

10 §

Alennettu perusosa

Perusosan suuruutta voidaan alentaa enintään 20 prosenttia sellaisen henkilön osalta, jonka toimeentulotuen tarve aiheutuu siitä, että:

4) kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 3 §:n 1 momentissa tarkoitettu henkilö on ilman työttömyysturvalain 8 luvun 7 §:ssä tarkoitettua pätevää syytä kieltäytynyt kuntouttavasta työtoiminnasta taikka keskeyttänyt tai omasta syystään joutunut keskeyttämään kuntouttavan työtoiminnan.

10 a §

Toimintaraha ja matkakorvaus

Kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain mukaiseen kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvalla toimeentulotuen saajalle maksetaan julkisesta työvoimapolvelusta annetun lain 10 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua ylläpitokorvauksen suuruinen toimintaraha osallistumispäivää kohti. Toimintaraha maksetaan korotettuna noudattaen, mitä työvoimapolviittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvalla opiskelijalle maksettavan korotettua ylläpitokorvauksen määräästä ja saamisedellytyksistä säädetään julkisesta työvoimapolvelusta annetun lain 10 luvun 3 §:n 2 momentissa. Toimintarahaa ei kuitenkaan suoriteta niiltä päiviltä, joilta

Ehdotus

10 §

Alennettu perusosa

Perusosan suuruutta voidaan alentaa enintään 20 prosenttia sellaisen henkilön osalta, jonka toimeentulotuen tarve aiheutuu siitä, että:

4) kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettu henkilö on ilman työttömyysturvalain 8 luvun 7 §:ssä tarkoitettua pätevää syytä kieltäytynyt kuntouttavasta työtoiminnasta taikka keskeyttänyt tai omasta syystään joutunut keskeyttämään kuntouttavan työtoiminnan.

10 a §

Toimintaraha ja matkakorvaus

Kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain mukaiseen kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvalla toimeentulotuen saajalle maksetaan julkisesta työvoimapolvelusta annetun lain 10 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua ylläpitokorvauksen suuruinen toimintaraha osallistumispäivää kohti. Toimintaraha maksetaan korotettuna noudattaen, mitä työvoimapolviittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvalla opiskelijalle maksettavan korotettua ylläpitokorvauksen määräästä ja saamisedellytyksistä säädetään julkisesta työvoimapolvelusta annetun lain 10 luvun 3 §:n 2 momentissa. Toimintarahaa ei kuitenkaan suoriteta niiltä päiviltä, joilta

Voimassa oleva laki

Ehdotus

henkilö saa työttömyysturvalain 7 luvun
8 §:ssä tarkoitettua ylläpitokorvausta.

---

henkilö saa työttömyysturvalain 9 luvun
5 §:ssä tarkoitettua ylläpitokorvausta.

---

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20 .*

*Lakia sovelletaan kaikkiin lain voimaan-
tullessa tai sen jälkeen kuntouttavasta työ-
toiminnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitetut
edellytykset täyttäviin henkilöihin, jos laissa
tarkoitettu menettely on tapahtunut lain
voimassa ollessa.*
